

ZBORI

REVIJA • NOVE
ZBOROVSKÉ • GLASBE

UREJUJE

ZORKO PRELOVEC

1930

LETNIK VI • ŠTEV. 2

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

USTANOVLJENA
LETA 1889

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA

Prešernova ulica šte. 3

USTANOVLJENA
LETA 1889

Telefon št. 2016

Poštne hranilnice račun šte. 10.533

Telefon št. 2016

Stanje vložnega denarja nad 400 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi, cerkveni in občine občinski denar.

**Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ
v naši hranilnici, ker je denar tu
popolnoma varen.**

„ZBORI“

PEVSKO DRUŠTVO
„LJUBLJANSKI ZVON“ V LJUBLJANI

revija nove zborovske glasbe. Izhaja šesto leto. Letniki 1926, 1927, 1928 in 1929 se dobe vezani po Din 80.—, nevezani po Din 50.—. Naročnina za Jugoslavijo v letu 1930. **Din 50.—**. Partiture vseh v „ZBORIH“ priobčenih skladb so pri upravi lista naprodaj po 1 dinar za 2 strani.

„ZBORI“

PJEVACKO DRUŠTVO
„LJUBLJANSKI ZVON“ u LJUBLJANI

revija nove horske glasbe. Izlazi šestu godinu. Godišnjaci 1926, 1927, 1928, i 1929 dobe se vezeni po Din 80.— nevezeni po Din 50.—. Pret-plata za Jugoslaviju za godinu 1930 **Din 50.—**. Partiture sviju u „ZBOROVIMA“ priopćenih kom-pozicija su u prodaji kod uprave lista uz cjenу Din 1.— za 2 stranici.

GLASBENO KNJIŽEVNA PRILOGA

Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Jožko Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavniki Miroslav Ambrožič), vsi v Ljubljani / Naročnina na «Zbore»: za kraljevino Jugoslavijo 50 Din, za Italijo 25 lir, za Češkoslovaško 30 Kč, za Ameriko polddrugi dolar / Ponatis člankov dovoljen le z navedbo vira

Mirko Kunčič:

Dekliška pesem

Kam si se zasanjala,
misel moja žalostna?
Iščeš pota k blesku zvezd?
V srcu kljuje črv — bolešt...

Kaj ste rosne mi oči?
Na gredicah cvetja ni...
Kdaj je že dehnila smrt
v tihi moj dekliški vrt.

Joj, da sem sirota znala —
bi s krvjo ga zalivala!
V srcu kraka črn gavran,
mi očita noč in dan.

Kam si se zasanjala,
misel moja žalostna?
Izza belih brez ihti
sreča mojih mladih dni.

Vladimir Pfeifer (Ljubljana):

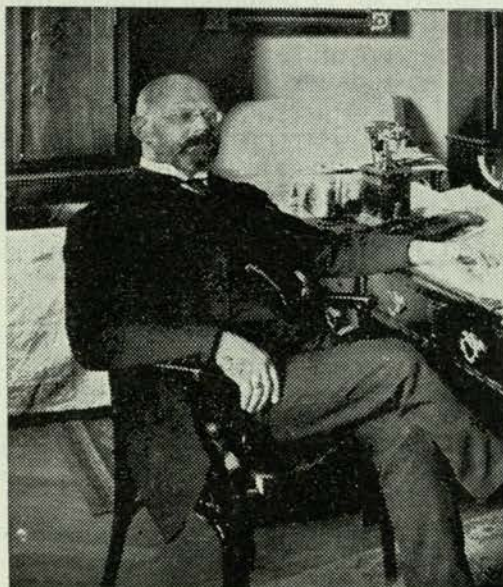
Dr. Josip Mantuani — sedemdesetletnik

Njemu,
ki nam prikazal je razvoj slovenske pesmi,
ki Gallusa razkril nam v vsej je veličini,
umel kulture pevske je pomnike
izgrebsti in pozabljenja oti —
Slovencev izrečena bodi tisočera hvala!

Prijetna dolžnost nas veže, da se spomnimo ob sedemdesetem življenjskem jubileju moža, ki ga moremo upravičeno, sodeč po njegovem velikopoteznem znanstvenem in praktičnem delovanju, prištevati k najodličnejšim kulturnim delavcem zadnjih desetletij — našega narodnega in glasbenega historika dr. Josipa Mantuanija. Preobširno bi bilo opisati vse njegovo delovanje in zasluge, ki si jih je stekel za naš narod bodisi kot umetnostni, bodisi kot domači zgodovinar, nas zanima predvsem, da ga poznamo поблиže kot muzikologa, v katerem svojstvu nam je najbolj znan in v katerem je pri Slovencih pridobil največji sloves.

Rojen je bil jubilan 28. marca 1860. leta v Ljubljani. Kakor marsikateremu možu sodobnega javnega življenja, tako tudi njemu ni bila z doma ven namenjena znanstvena karijera in se je moral oprijeti trdega ročnega dela kot kolarski vajenec. Notranji klic, ki se mu je pridružilo še neutešeno hrepenenje po izobrazbi, pa mu je veleval, da je

rojen za posvetitev drugi vrsti dela in tako se mu je posrečilo zamenjati delavnico z gimnazijo, ki jo je obiskoval v Ljubljani. Poleg obligatornega zanimanja za humanistične vede je čutil posebno zanimanje za glasbo in ga je v teh študijskih letih uvajal v to stroko pokojni glasbenik in skladatelj Anton Foerster. Kot enemu redkih Slovencev se mu je po končanih gimnazijskih študijah posrečilo

doseči redno članstvo na odličnem srednjeevropskem vzgojevališču praktičnih zgodovinarjev v zavodu za raziskavanje avstrijske zgodovine na dunajskem vseučilišču, kjer si je izbral kot glavni predmet zgodovino umetnosti. Obenem pa se je na Dunaju pod vodstvom Jos. Böhma in Ant. Brucknerja teoretično in praktično izpopolnil v glasbeni stroki. Leta 1895. po dovršenih študijah je bil nastavljen na dunajski dvorni biblioteki, dodeljen glasbenemu oddelku, kjer je ostal v službi do leta 1909. Na povabilo kranjskega deželnega zbora pa se je vrnil Mantuani v Ljubljano, kjer mu je bilo poverjeno vodstvo takratnega deželnega, sedaj narodnega muzeja, katerega vodja in ravnatelj je bil skoro 15 let, ko je bil leta 1924., dopolnivši predpisana službena leta, upokojen.

Jubilantovo kulturno in znanstveno delo pričenja že na Dunaju. V teku svojega službovanja v dvorni biblioteki je predaval zgodovino umetnosti in glasbe na raznih dunajskih učnih zavodih in si s tem stekel na vzgojnem polju lepих zaslug. V priznanje mu je cesar Franc Jožef I. podelil častni naslov profesorja. Leta 1917. je bil imeno-

van od naučnega ministra za stalnega člana umetniške komisije — sekcija za glasbo —, v novi državi pa mu je bil za zasluge podeljen naslov dvornega svetnika. Vpoštevajoč ga kot odličnega znanstvenika, so pritegnile k delu tudi razne kulturne in javne institucije. Bil je nekaj časa predsednik ljubljanske Glasbene Matice, sodeloval kot predavatelj v raznih cerkvenoglasbenih tečajih: v instruktorskem tečaju za glasbene učitelje leta 1906. na Dunaju, leta 1911. je v Ljubljani predaval o zgodovini slovenske cerkvene pesmi in leta 1914. o zgodovini instrumentalne glasbe v cerkvi in drugo. Leta 1915. je bil imenovan za člana cerkvenoglasbene komisije za ljubljansko škofijo in je bil obenem škofijski nadzornik organistov za ljubljansko okoličansko dekanijo, leta 1920. je bil imenovan za vseučiliškega honorarnega profesorja na filozofski fakulteti kot predavatelj umetnostne zgodovine, poleg tega pa predava na konservatoriju Glasbene Matice že od ustanovitve zavoda glasbeno zgodovino. Kot odličen pisec glasbenohistoričnih razprav in sorodnih študij je zastopal s temi v »Cerkvenem Glasbeniku«, »Novi Muziki«, »Zborih«, Sv. Ceciliji i. dr. Važnejše njegove razprave so: O postanku notnega tiska (leta 1901.), Jurij pl. Slatkonja (C. Gl. 1905), Slovenska pesmarica: Tri duhovske pesmi (C. Gl. 1908), Drobtinica o tradicionalnem koralu (C. Gl. 1907), O glasbeni literaturi po tridentinskem koncilu (leta 1918.), O gregorijanskem koralu, njegovemu postanku, razvoju in rabi (C. Gl. leta 1909), O eharistiji in glasbi do konca 17. stoletja (C. Gl. leta 1912.), Zgodovinski razvoj slovenske cerkvene pesmi (C. Gl. 1913), Hrvatska crkvena pjesmarica iz godine 1635. (Sv. Cec. 1915), Franz Peter Schubert in Kranjska (Zb. 1925), O jugoslovanski glasbi (Zb. 1926/27), Jurij Mihevec (N. M. 1929), O slovenski operi (Zb. 1929/30) i. dr. Prva študija pa, s katero je Mantuani stopil pred javnost, je bila o svojem učitelju Jos. Böhm (leta 1895.). L. 1904. je izdal na Dunaju zanimivo knjigo pod naslovom *Geschichte der Musik in Wien I.* (od početkov rimske dobe do leta 1519.)

Največja njegova zasluga za slovenski narod v glasbeno zgodovinskem oziru pa je, da nam je podal življenjepis in raziskal umotvore največjega slovenskega skladatelja 16. stoletja, o katerem poprej nismo vedeli ničesar drugega kot to, da je bil Jakob Gallus rodом Kranjec in da je užival nič manjši sloves kot istodobni odlični nizozemski in italijanski komponisti — Josquin des Prés, Orlando di Lasso, G. Palestrina. Sam jubilant trdi, da je kot študent zvedel v šoli te podatke, v njegovem nadaljnjem študiju pa mu ni dala žilica miru, dokler ne izsledi vse detaljne podatke o njegovem življenju in umotvorah njegovega glasbenega ustvarjanja. Leta 1889. se je napotil na Češko in Moravsko po krajih, kjer je deloval naš rojak, da izsledi arhive. Zaman je brskal po raznih knjižnicah in samostanih, edini pozitiven uspeh tega študijskega potovanja je bil, da je našel v staromeški posvetovalnici (Praga!) Gallusov zapuščinški inventar, pisan v češkem jeziku in hranjen v knjigi inventarov. Začetkom leta 1891. je napravil prošnjo za podporo na kranjski deželni odbor, mestni magistrat in kranjsko hranilnico. Ti zavodi in korporacije so mu vročili zadostno vsoto in tako je napravil pot v Nemčijo skozi Tirolsko, Bavarsko, Saško, Prusko do Stetina in odtod preko Pomerni skozi Šlezijo nazaj. Uspeh njegovih raz-

iskavanj in izsledkov zlasti v Vratislavi, Königsbergu, Brandenburg, Berlinu, Zwickauu, Augsburgu, Münchnu i. dr. je bil nepričakovano velik, razveseljiv zanj in za ves slovenski narod, ko smo šele sedaj podrobno spoznali velikega rojaka, ki so ga že pripisovali vsled naše brezbriznosti Nemci in Čehi svojim sinovom. Obširen življenjepis Gallusa in seznam njegovih del je priobčil Mantuani v Cerkvenem Glasbeniku, Domu in Svetu (s sliko in notnimi zgledi); v cerkvenoglasbenem nemškem listu »Musica divina« (leta 1915.) pa je priobčil kritično razpravo »Über Messenthemen des Jakob Handl«. V tej razpravi dokazuje pisec, da so teme tiskanih Gallusovih maš povzete izključno iz glasbenih del Nizozemcev in Nemcev, v kolikor jih ni vzel iz lastnih motetov. Imel je o tem našem rojaku tudi dvoje velezanimivih predavanj, in sicer 25. novembra 1891. ob priliki Gallus-Mozartove slavnosti, ki jo je priredilo društvo sv. Ambrozija na Dunaju v dvorani katoliške resurse in na koncertu Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom Hubada v spomin 500letnice smrti skladateljeve. Mojstrsko Mantuanijevo delo pa smemo s ponosom imenovati in biti nanj vsi Slovenci ponosni je izdaja Gallusovega »Opus Musicum«, ki je izšel v zbirki »Denkmäler der Tonkunst in Oesterreich« (v šestih delih leta 1899/1920) in vsebuje Gallusove skladbe. Obdelala sta jih skupno Emil Bezeny in Josip Mantuani. Tako bi morda Slovenci brez Mantuanija in brez srečnega naključja nikdar ne poznali tega odličnega slovenskega skladatelja. Zato pa tudi lahko trdimo, kadarkoli bo imenovano ime Jakob Gallus-Carniolus, ne more biti imenovano ne da bi se spomnili pri tem našega današnjega jubilanta in rešitelja Mantuanija.

Prikazal sem slavljenčevo plodovito delovanje kot muzikologa, ker nas v prvi kot tak zanima, o njegovi osebi prikrajšujem vso laskavo hvalo k jubileju, ker bi v svoji skromnosti utegnil zameriti, vzkliknem pa le eno in to v imenu uredništva, uprave ter kroga sotrudnikov našega glasila »Zbori«, katerih zvest in agilen dopisnik in član je že od njihovega rojstva: naš pevski »Zdravo!« in »Na mnoga plodonosna leta!«

Dr. Stanko Vurnik (Ljubljana):

K vprašanju objektivne glasbene kritike

V zadnji številki lanskega letnika te revije sem podpisani izprožil nekaj misli k problemu subjektivne kritike, kakršna je vladala zlasti v dobi impresionizma.

Rekli smo, da jemlje subjektivno in individualistično usmerjen kritik za merilo pri presoji skladb samo svoj osebni okus. Ker vsaka oseba po svoji vzgoji, izobrazbi, značaju, temperamentu stvari večalimanj enostransko presoja, ker je osebni okus vedno odvisen od trenutnega razpoloženja in se večno menja in sodba iz vidika osebnega okusa niti pri dveh kritikih ni čisto enaka, je jasno, da sodba, ki samo iz osebnega okusa izhaja, ni obvezna za splošnost, nego le za par »sorodnih duš«, nima trajne vrednosti in ni vsestranska in torej nepopolna in kot kvalitetna sodba ne pride v poštev, ker njeno »merilo« ni fiksno. Najslabša plat subjektivne kritike je pa ta, da često »vidi« v

skladbah stvari, ki jih v njih ni, ki jih je namreč subjekt hote ali nehote »vmislil« vanje in s tem nemara storil avtorju veliko krivico. Opravičilo »pardon, meni se je tako zdelo,« je jálóvo in smešno. Sploh nam taka kritika, ki pove le to, kaj je Aju všeč, kaj se mu zdi »silno«, »mogočno« itd. — ne opisuje toliko skladbe kakor kritikov okus in njegovo duševnost. Reči je tudi treba, da za ta »osebni« način sodbe, tako zelo podoben ženskemu zdenju, ni treba nikake izobrazbe in je znak popolnih kritičnih lajkov, čeprav se ga poslužujejo tudi razni skladatelji in profesorji kompozicije.

Mislím, da je nekako v duhu našega »stvarnega« časa, da zahtevamo danes od kritike nekega objektivnega sistema, ki ne bi imel gornjih pomanjkljivosti. Tak sistem bi moral kar se da izključiti slabe strani osebnostnega merjenja in stremiti k nekim vsestransko obveznim »objektivnim« rezultatom, ki naj bi se dosegli s fiksnimi merili neke »znanstvene« analize in sinteze.

Oglejmo se torej po možnostih take objektivne kritike.

Predvsem je gotovo, da je mogoče »meriti« le vse tiste kakovosti skladbe, ki so zaenkrat objektivno določljive. Česar ne moreš zgrabiti, tega gotovo tudi »zmeriti« ne boš mogel. Vse to gre na rovaš današnjega, še vse premalo zadostnega znanstvenega aparata.

Vsaka skladba ima enkrat »formo«, to je vse tisto na skladbi, kar ves svet lahko od nje sliši in kaj je slišal, lahko nezmotno dokaže: to je ton fis, to kvartsektakord, tole je kanon, tole sonatni stavek itd. Čista forma je objektivno dokazljiva in torej podvržena objektivnemu orodju kritičnega sodnika. Žalibog pa nismo še načeli »umetnostne« strani skladbe, če smo zgrabili in secirali samo tole zunanjo obleko skladbe, nego je treba zgrabiti tudi ono, kar v tej obleki tiči, to je psihološko doživetje, ki ga skladba posreduje. Žalibog, nikoli ne boš točno povedal, kaj je vsebina sonate v cis molu, zakaj objektivnega ključa ni in vsak človek bo po svojih življenskih izkušnjah stvar drugače vzel. Imamo pa poleg formalne in psihološke še tretjo, najvažnejšo vsebino glasbene umetnine, estetsko vsebino in ta rezultira iz dejstva, s kako veliko umetnostno silo je skladatelj svoje umetniško doživetje v formi realiziral. Postavim čutiš včasih, kako je zrel umetnik zrelo izčrpal iz sebe baš to, kar in kakor je hotel, pa vidiš na drugi strani šušmarja, čigar volja je tisočkrat večja od moči. Tudi ta vsebina ni objektivno merljiva in preostaja le še stilna vsebina, ki nam pove, kakšnemu svetovnemu, estetskemu nazoru, plemenu, osebnosti pripada posebna vsebina te ali druge skladbe. Tale vsebina je objektivno merljiva, toda samo z izredno subtilnim znanstvenim aparatom, ki zahteva znanja in metode, orientacije in filozofske spretnosti.

Kako torej naj bo absolutno objektivna kritika skladbe mogoča, če pa celokupna psihološka in celo estetska vsebina nista objektivno merljivi?

Absolutno objektivni sodbi, ki bi veljala kakor z metrom ali tehtnico zmerjena kvaliteta materije, se moramo tedaj odreči. Odreči se ji mora posebno kritik, ki sodi sodobno umetnino. Lažje je zgodovinarjem, ki sodijo iz varne »zgodovinske distance« in n. pr. Beethovnovo kvaliteto vsaj po vplivih na sodobnike in potomce malone stehajo in z metrom

in uro izmerijo. Kako pa hočeš danes povedati, kako bo čez petdeset, sto let zgodovina »objektivno« gledala n. pr. na g. Dariusza Milhauda?

In vendar, subjektivne kritike ne maramo, toda ali je katera pot iz zagate?

Edina pot iz zagate je, da operiramo s tistim, kar je objektivni kritiki dostopnega (formalna in stilna vsebina) in vzamemo od psihološke in estetske vsebine zgolj tisto v poštev, kar je vsaj v nekem splošnem okviru vseeno dostopnega vsem in celo določljivega. Postavim če ne vem, zakaj natančno gre cis mol sonati, bom rekel, da gre za refleksivno občutje, drugod morda za naturalistično slikanje, tretjič za poudarek čustva ali misli, ideje itd. kar je končno precej objektivna, dasi splošna sodba. Istotako moremo v glavnem objektivno dognati razmerje estetske vsebine, dasi samo v zelo splošnem okviru plusa ali minusa.

Če porabimo tole, kar se dá, imamo že neko podlago za kritiko. Nikakor pa ta ni še mogoča samo na tej podlagi, marveč je treba še najvažnejšega. In to se tiče umetnostne kakovosti skladb.

(Dalje prihodnjič.)

Ivan Hladnik (Ljubljana):

O finančnem položaju naših pevskih društev*

Kot predsednik pevskega društva »Slavec« in kot blagajnik Ljubljanske župe imam v društveno življenje toliko vpogleda, da sem trdno prepričan, da bo pri obstoječih razmerah končna bilanca vsakega posameznega pevskega društva absolutno pasivna, če se odločilni, za to poklicani faktorji ne bodo prebudili in ne bodo tudi oni prišli do prepričanja, da tako ne more iti naprej in da bodo le oni grobokopi malodane vseh slovenskih pevskih društev.

Pripomniti moram, da so vsa slovenska pevska društva letošnje poslovno leto začela s praznimi blagajnami — kar se more imenovati še ugodno. Večina njih ima začetni saldo na desni strani — torej dolg.

Vzemimo za primer srednje ljubljansko pevsko društvo s približno 60 člani, ki mora plačati najemnino, pevovodjo, luč, kurjavo, razen tekočih stroškov, vpoštevajoč dejstvo, da se članstvo večine naših zborov rekrutira iz stanov delavca, obrtnika ali kvečjemu malega uradnika.

Letni, naprej določljivi najminimalnejši stroški so sledeči:

	Din	Din
Najemnina mesečno	350.—	4.200.—
Honorar pevovodji	350.—	4.200.—
Luč	50.—	560.—
Kurjava za 5 mesecev		1.000.—
Popravilo in vzdrževanje klavirja . . .		500.—
Notni material in naročnina na »Zbore« in »Peveca«		500.—
Letna članarina J. P. S.		150.—
Članski prispevek J. P. S. in župni po 1 Din od pevca		720.—
Glasilo J. P. S. in druga obligatna izdanja		200.—
Skupaj		11.850.—

* Radi smo priobčili to poročilo predsednika »Slaveca« Ivana Hladnika, ki brez ovinkov opisuje težak finančni položaj naših pevskih udruženj in le želimo, da bi na pristojnih mestih dosegel potrebno uvaževanje. Op. ur.

Toda to še dolgo niso vsi letni stroški. Temu nasproti stoječi sledeči dohodki:

	Din
Podpornina	2.600—
Članarina pevcev po 5 Din mesečno (kar je mnogo in težko kasirati)	5.600—
Ustanovna, če se s trudom pridobi letno 10 novih članov	1.000—
Skupaj	7.200—

Preko čistih Din 4.600— mora torej društvo pridobiti, če hoče svoj proračun uravnovesiti. To bi bilo društvu edinole mogoče s koncerti in kvečjemu še s kakšno veselico. Meceni so pa že izumrli in če bi tudi ne bili, bi jih bila ta množica pevskih društev pri sedanjih razmerah že izčrpala. Podpor od države, oblasti ali mesta društva ne morejo pričakovati, ker je to prišlo že davno iz mode.

Vsa naša pevska društva, ki so se ustanovila v težkih bojih, imajo nemalo zaslug za probudo našega naroda. Vendar so si znala priboriti svoje pravice. Ko so pa te pravice imela, se jih tudi vrag ni upal zadrževati v delu in napredku. In ne še samo to, ta sovražnik je včasih tudi zatisnil oko in — čeprav nerad — vsaj navidez podpiral naša društva.

Danes je pa to ravno narobe. Ne zabranjuje se pevskim društvom njih delovanje, piše se o njih prav laskavo, vzpodbuja se jih k delu z besedami — v dejanju se jim pa vsako delo ovira, ker se jim nalaga tolikšna davčna bremena na vse koncerte in prireditve, da je ves njih trud enak ničli, ker z nobenim koncertom društvo ne more kriti niti stroškov za davek, dvorano, reklamo itd., kaj še, da bi ostalo kaj za delno kritje primanjkljaja proračuna. Zato tudi naša društva ne morejo delovati, ker se vsako boji rizika.

To velja v prvi vrsti za ljubljanske koncerte ljubljanskih pevskih društev. Ker je pa Ljubljana polna drugih prireditev in bi se naša društva za kritje tega primanjkljaja niti zvrstiti ne mogla, četudi bi bili ti koncerti vsaj deloma suficitni, so ona vezana na deželo. Tam so davščine nekaj nižje, pridejo pa zato zelo občutni železniški stroški v pošte, ki bi jih moralo po vseh božjih in človeških zakonih plačati društvo. Ne more se zahtevati od članov, ki itak iz golega idealizma, iz veselja do petja žrtvujejo tedensko 2 do 3 večere po trudapolnem, večinoma slabo plačanem dnevnem delu, da bodo vse stroške za vožnjo in prehrano, ki se morajo računati po sedanjih razmerah, po oddaljenosti od Ljubljane od najmanj 60 do 200 Din za vsakega člana, sami plačali.

Do 1. marca t. l. so uživala pevska društva ugodnost, da so na svojih koncertnih turnejah plačevala samo 50%no vožnjo po železnici. Tedaj je bilo našim društvom mogoče riskirati kak podeželski koncert. Danes je pa radi ukinitve te ugodnosti od strani ministrstva za promet tudi to izključeno, ker bi ljubljansko pevsko društvo, če bi hotelo prirediti koncert v Mariboru ali Zagrebu, moralo vzeti s seboj, pri dobro obiskanem koncertu, nekaj tisočakov, da bi krilo stroške.

Pri takih razmerah so naša društva kljub vsemu idealizmu članov, pri vsej njih požrtvovalnosti in pri agilnosti odborov zapisana smrti, ker društva pri vsem delu ne morejo dobiti za vzdrževanje potrebnega denarja.

Ob 12. uri se obračamo na vse odločilne činitelje, ako jim je ohranitev naših kulturnih pridobitev

pri srcu, v imenu vseh slovenskih pevskih društev s prošnjo, ukinite te Vaše, za naša društva pogubne odredbe in zakonite določbe in dajte pevskim društvom možnost, da delajo, da gojijo to našo lepo slovensko in jugoslovansko pesem še naprej, dajte jim prostovoljno vsaj tiste olajšave, ki so si jih od svojega narodnega sovražnika s silo pridobila.

Zato se obračamo v prvi vrsti na naš Jugoslovenski Pevački Savez v Beogradu s prošnjo, da zastavi vse svoje moči v dosego za življenje naših pevskih društev prepotrebnih davčnih in železniških olajšav, to so davščin proste koncerte ter tudi četrtinske vožnje za korporativne nastope po naši državi. Ljubljanska župa je na svojem letošnjem sestanku delegatov to vprašanje preresetavala in prišla do zaključka, da je od tega odvisen obstoj večine naših pevskih društev. Če bi bili J.P.S. in drugi činitelji natančno poučeni o prilikah naših pevskih društev, bi njega upravni odbor gotovo bolj resno vzel te vrstice. Te vrstice naj Vam bodo dokaz, da mislimo prav in da nas vodi k tej misli in k temu prepričanju le skrb za obstoj, procvit in uspešno delovanje naših pevskih društev, ki so si z 10-, 25-, 40- in 45letnim delovanjem v proseh naše lepe pesmi, vsak po svoji moči zaslužili priznanje svojega dela s tem, da nas podpirate z vsemi močmi, da nam pomagata uveljaviti naše pravične in zaslužene zahteve, ne pa, da nam z vsemi mogočimi sredstvi onemogočate vsako delo.

Nadejamo se, da naša utemeljena prošnja ne bo ostala »glas vpijočega v puščavi«, da bo J.P.S. znal ubrati pravo pot do vseh odločilnih činiteljev, če bo potreba do najvišje instance, do Visokega Pokrovitelja pevcev, ker naše kulturno delo ni delo posameznika, naši uspehi so uspehi celokupnega naroda, uspehi države, za katere kulturo delujemo v strnjenih vrstah.

Naši skladatelji

Arnič Blaž je bil rojen dne 31. januarja 1901. v Lučah v Savinjski dolini. Prve glasbene pojme je dobil že v domačem krogu, ker je bila vsa družina muzikalična. Glasbi se je strokovno posvetil na ljubljanski orglarski šoli (1919 do 1922), nato je bil dve leti organist v Bučki na Dolenjskem. Leta 1925. se je vpisal na ljubljanski konservatorij, kjer je študiral harmonijo pri dr. Fr. Kimovcu, dalje pa kontrapunkt, kompozicijo in instrumentacijo pa pri prof. L. M. Škerjancu. Glasbene študije bo letos končal. Njegove skladbe so večinoma še v rokopisih. — Cerkvene: 9 obhajilnih za mešani zbor, 3 božične za soli in zbor, 3 velikonočne za mešani zbor, Ave Marija za soli, osmeroglasni mešani zbor in veliki orkester, Češčena kraljica za mešani zbor. — Svetne: 5 solo-spevov s klavirjem, 2 skladbi za moški, 3 za mešani zbor (večjega obsega). Instrumentalne skladbe: Koncertni preludij za orgle, sonata za klavir, Trio za klavir, gosli in čelo ter velika sinfonija («Duma»). — Njegov mešani zbor «Kiš» prinašamo v današnjem glasbenem delu «Zborov».

Iz naših organizacij

Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» je proslavilo dne 25. in 24. marca 25letnico svojega obstoja in 20letnico, odkar je društveni pevovodja Zorko Prelovec. Slavnostni koncert je prinesel skoro izključno nove skladbe 15 slovenskih skladateljev. Kot solist je sodeloval operni pevec, mojster Julij Betetto, kot spremljevalca na klavirju, oziroma harmoniju sta vzorno pomagala k uspešni izvedbi programa dirigenta Svetel in Lipovšek. Društvo in Prelovec sta ob tej priliki prejela vence, šopke in darove, nebroj pismenih in brzojavnih čestitk. Pevski zbor Ljubljanskega Zvona je svojega

pevovodjo počastil s krasno diplomom, delom akademičnega slikarja M. Gasparija, z lastnoročnimi podpisi vseh pevk in pevcev, narodno ženstvo je Prelovca poklonilo dragoceno zlato uro z verižico, društvo pa lepo srebrno dozo za cigarete. Zvonu pa so poklonili združeni ljubljanski zbori srebrn venec. Naj prejmejo vsi darovalci še tem potom najiskrenejšo zahvalo društva in Prelovca!

Prinašamo eno izmed kritik o slavnostnem koncertu:

Pevsko društvo Ljubljanski Zvon slavi letos dvojen jubilej, namreč petindvajsetletnico svojega obstoja in dvajsetletnico, odkar mu je pevovodja Zorko Prelovec.

Društvo je zlasti po vojni razvilo pod Prelovčevim vodstvom veliko agilnost in je priredilo v Ljubljani in na deželi blizu šestdeset uspešnih koncertov, začelo v največji krizi založništva za note izdajati »Zbore in je danes tisti činitelj, ki ima nedvomno največ zaslug za izdajanje moderne zbrovske literature. Poleg Akademskega in Učiteljskega zbora je Zvon največ storil za reproduktivno propagando mo-

veličastna skladba »Vstal je Gospod«. Večina pesmi je bila spremljana s klavirjem in harmonijem. Spremljavo sta oskrbela Lipovšek in Svetel. Po odmoru smo čuli Mirkov učinkoviti šesteroglasen zbor »Domovini« in pa, za višek in konec Adamičeve »Šaljivke«. To je eden najtežjih zborov, kar jih menda imamo in obenem najmodernejših. V tej skladbi (ne vem, zakaj je to suita) je Adamič dosegel nekaj višek svojega zbrovskega mojstrstva in nič podobnega, za zbor tako efektne ne poznam v naši literaturi. Prelovec je znal iz zbora izčrpati vse njegove vrline in je uveljavil humor skladb popolnoma in je s tem dostojno prikazal višino Zvona po njegovem petindvajsetletnem delu in vežbanju.

Zvon ima silno dobre soprane, pa tudi moški zbor je glasovno lepo izenačen in poln, sijajno discipliniran in Prelovec nemara brez prevelikega truda doseže od njega, kar kot interpret želi. Njegova interpretacija ni sentimentalna, nego moška in globoko muzikalična, ne lovi se za cenenimi dinamičnimi refekti, nego črpa svojo silo in značaj iz skladb,

Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« na slavnostnem koncertu ob 25letnici 24. III. 1930

V prvi vrsti od leve na desno: H. Svetel, L. Drenovec, Z. Prelovec, dr. A. Sewab, V. Mirk, dr. A. Švigelj, J. Betetto, M. Lipovšek.

derne, za kar naj mu bo hvala. K jubileju zboru in pevovodji prirčne čestitke.

Zvon je za svoj jubilej priredil dva koncerta. V nedeljo 23. t. m. je bil v Unionu mladinski koncert, v ponedeljek 24. t. m. pa istotam splošen koncert. Pred začetkom koncertov — nedeljski koncert je v obilnem številu posetila šolska mladež, ponedeljkov pa je bil poln odlične glasbene publike in reprezentantov — je Drenovec pojasnjeval delo in naloge Zvona in uvedel v program. Ta je obsegal štirinajst skladb malone vseh naših komponistov: Kimovca, Dolinarja, Schwaba, Lajovca, Premrla, Pavčiča, Prelovca, Deva, Jobsta, Sattnerja, Mirka in Adamiča. Same nove skladbe, ki se še niso izvajale. Lep učinek je napravila Kimovčeva rahlo linearna »Domovina«, uveljavili so se kontrasti Dolinarjeve »Iz pisma«, slikajoči Schwabov »Vlak«. Med ženskimi zbori s klavirjem je napravila lep vtis Premrlova »Otroška« s svojo toplo liriko, Pavčič pa je v »Veseli pomladi« pokazal toliko pristne in zamahovite razigranosti, kakor še malokdaj. V Prelovčevih »Nageljnih« je pel solo Betetto, ki je pel tudi dva solospeva s klavirjem. Bila sta to objestnega humorja polna Osterčev »Jurij« in »Kača belouša« pa Pavčičev »Potrkan ples«. Betetto je moral dodati še »Gozdič je že zelen« v Pavčičevi priredbi. Prelovčeva skladba se je morala ponavljati, Betettu je poslušalstvo za njegovo mojstrsko podajanje navdušeno ploskalo. Žal, je bilo to menda tudi njegovo slovo od Ljubljane. Nadalje so se izvajale Devova priredba prekmurske »Teče mi vodica«, zvočen Jobstov zbor »Vnebovzetje Marijino« pa Sattnerjeva

Oba koncerta sta prav lepo uspela. Naj bi agilni Zvon še dolgo let tako lepo skrbel za naše petje, kakor doslej!

(Slovenec, dne 28. marca 1930.)

Dr. St. Vurnik.

O prvem zvezku letošnjih »Zborov« in 25letnici Ljubljanskega Zvona pa piše »Pevce« sledeče:

»Zbori«, letnik 6. (1930). V prvi številki je poleg drugih stvari nekaj življenjepisnih stvari o Karlu Brvarju, Janku Lebanu, Janku Žirovniku in našem vrlem sotrudniku Ivanu Ocvirku. Poleg tega je zbranih nekaj zanimivih uglasbenih drobtin. V prilogi je kratek opis zgodovine »Ljubljanskega Zvona«, ki je praznoval dne 23. marca s slavnostnim koncertom svoj 25letni jubilej in 20letnico svojega pevovodje Z. Prelovca. Prvi jubilej ni na prvi pogled nič izrednega za nas, ko ne moremo iz različnih 10-, 15-, 20-, 25- in 30letnih jubilejev dalje. Nam pevcem se pa vendar povzdigne pogled in nam veselja zapolje srce ob 25. jubileju zbora, ki je vztrajal pri svojem delu neopretrgoma vseh 25 let v najtežjih časih narodnega preporeda. Temu vztrajnemu plemenitemu delu se spoštljivo odkrijemo in mu prirčne čestitamo k že doseženim in bodočim uspehom. Še iskrenejše so naše čestitke zvestemu pevovodju, ki vztraja 20 let na istem mestu. Člani so se menjali, so odhajali, so prihajali, on je ostal. Ne moremo drugače, kakor da se z vsem spoštovanjem ustavimo ob tem zaslužnem jubileju dela in se učimo od zbora požrtvovalnosti, vztrajnosti in discipline. Samo izredna ljubezen do slovenske pesmi in do svojega zbora more vzdržati v zboru tako konstantno črto navzgor.

Samo popolno zaupanje v svojega pevovodjo in popolna vdanost njegovemu vodstvu more doseči tako lepe uspehe. Kdor ve, koliko in kakšnih intrig mora večkrat premestiti pevovodja, če jih še more, ta ve, da je tako prisrčna skupnost mogoča samo v lepi slogi. Tej slogi »Zvonšev« in njihovi notranji disciplini veljajo naše čestitke prav tako, kakor njihovemu umetniškemu delu in blagoslovljenemu uspehu. V glasbeni prilogi so pesmi skladatelj: Jobsta, Juvanca, Premrla in Mirka. Mnogokaj bo dobrodošlo tudi podeželskim zborom. Kdor zmore, naj naroči!

»Zvonova« proslava »Radio-Ljubljana«. Kot nekakšen uvod v jubilej slavnosti pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, se je vršila v soboto 22. marca t.l. v Radio-Ljubljana glasbena ura. V tričetrturnem predavanju je predavatelj Vladimir Pfeifer podal zgodovinski pregled razvoja slovenske pesmi in slovenskega petja vobče, omenil vpliv in pomen pesmi v reformacijski dobi, razvoj večglasnega petja pri Slovencih in nas popeljal v dobo ustanavljanja čitalnic in pevskih društev. S tem v zvezi je podal predavatelj historijat pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani in omenil vse važne društvene dogodke. Glasbeno predavanje je izpopolnilo petje »Zvonovega« okteta (Zagradnik, Omerza, Milač, Drašler, Karničnik, Matul, Artač in Dovgan), ki je odpel Prelovčeve skladbe: »Jaz bi rad rdečih rož«, »Zapoj mi pesem dekle« in »Slava delu«.

ORKESTRALNO DRUŠTVO GLASBENE MATICE.

V koncertni sezoni 1919./1920. je bilo na iniciativo sedanjega predsednika in prvega društvenega dirigenta doktorja J. Karlina ustanovljeno v Ljubljani pod okriljem Glasbene Matice orkestralno društvo, ki si je stavilo nalogo, nadomestiti bivšo nepopolno slovensko filharmonijo in gojiti resno simfonično glasbo; buditi zanimanje za instrumentalno glasbo. Ustanovljeno je bilo kot društvo prijateljev glasbe, ki iz idealizma in ljubezni posvečajo prosti čas povzdigi domače glasbene kulture. Dokaz pravemu stremljenju in delu je, da je v ustanovitveni sezoni dne 19. decembra 1919. priredilo društvo svoj prvi javni koncert in da je do danes, ko praznuje desetletnico svojega plodnosnega dela, priredilo 20 samostojnih koncertov in 27 drugih koncertnih prireditev. Dirigenti društvu so bili: Karol Jeraj (1919.—1923.), Josip Michl (1923.—1924.), L. M. Škerjanc (1924.—1925.), Emil Adamič (1925.—1926.), Emil Adamič in L. M. Škerjanc skupno (1926.—1928.), od leta 1928. dalje prof. L. M. Škerjanc sam. Društvo šteje ob času jubileja 7 ustanovnih članov in 44 sodelujočih članov. Od ustanovitve pa do danes predseduje nepretrgoma ustanovitelj in prvi predsednik dr. J. Karlin, ki ima skupno s prof. L. M. Škerjancem največ zaslug za društvo in njega izredni razmah. Naša želja je, da bi tudi v bodoče vršilo Orkestralno društvo svojo nalogo tako častno kot doslej v ponos in podvig slovenske glasbene kulture!

CELJSKA GLASBENA MATICA.

Z namenom, da bo kulturno gibanje še posebej v glasbenem oziru, ki je med svetovno vojno bilo udušeno, v Celju možno, ki je nedvomno novega, svobodnejšega razvoja, je bila po vojni na pobudo ravnatelja Grudna ustanovljena Glasbena Matica. Vkljub idealnemu naporu in trudu odbornikov ni mogel priti zavod spočetka do prave veljave. Bodisi da je bila krivda v še neuravnanih razmerah, bodisi da vodstvo ni bilo v cellem kot svojih nalogi. Društvo je imelo 2 učni moči in 60 učencev. Ko je na odborovo prizadevanje bivši član slavnega Zikovega kvarteta in sedanji ravnatelj Matice Karlo Sancin dal slovo svoji umetniški karijeri in prišel v Celje, da prevzame vodstvo šole Glasbene Matice, od tedaj začenja pravo in sistematično delo — kronano z vedno novimi uspehi. Njegova zasluga je, da je spravil šolo na višino, ki odgovarja sodobnim glasbeno-pedagoškim zahtevam. V kratki dobi je poskočilo število učencev na 200, vsakoletne javne produkcije pa so beležile čimdalje večje uspehe in znake prave umetniške vzgoje. V času, ko slavi ta naš odličen zavod svojo desetletnico obstoja, zre ponosno nanj celjsko mesto in z njim vred vsa slovenska javnost. V.P.

Turneja pevskega zbora UJU na Češkoslovaško. Dne 26. marca t.l. je z opoldanskim brzovlakom odšel pevski zbor Udruženja jugoslovanskih učiteljev, sekcija Ljubljana, pod vodstvom svojega pevovodje Srečka Kumra na

turnejo po Češkoslovaški. Odličen zbor (mešani in ženski) je priredil koncerte v čeških Budjovicah, Plzinju, Pragi, Hradcu Kralovemu, Olomucu, Brnu in Bratislavi. Koncertni program turneje je obsegal glasbena dela Adamiča, Dugana ml., Lajovica, Kogoja, Papandopula, Premrla, Grgoševiča, Ravnika, Mokranjca in Žganca. Tako mešani kakor ženski zbor sta izvršila svojo nalogo z odličnim uspehom in sta bila vsepovsod deležna spontanih ovacij in gostoljubnosti češkoslovaškega naroda. Zelo laskave ocene so prinašali češki časopisi, obširneje so poročali tudi ljubljanski dnevnik. Številnim čestitkam k tolikšnemu uspehu se pridružujemo tudi mi.

Oprostitev J.P.S. in saveznih društev od takse. Minister financ je z odlokom št. 1307 z dne 29. januarja 1930. oprostil J.P.S. in v njem včlanjena društva plačila takse po tarifi št. 1. (Prošenj ni treba kolkovati s 5 dinarji.)

Koncerti

Komorni večer Osterčevih skladb. V ponedeljek, 10. februarja t.l. se je vršil v dvorani Filharmonične družbe koncert, na katerem so izvajali izključno skladbe našega propagatorja moderne muzike Slavka Osterca. Spored je obsegal Giocono za vijolino in klavir, štiri šaljivke za sopran in dva klarineta, koncert za oboe, basklarinet, rog in violo, samospjev »Vstajenje« in štiri Gradnikove pesmi za kontraalt in godalni kvartet. Spored so izvajali konservatoristi: Mezetova, Golobova, Šušteršič, Gregorčec, Ruech, Flego, Hafner, Pfeifer in Bajde, na klavirju pa Osterčeva soproga. Višek je dosegla Sonata za violo in klavir (Ivančič in Osterčeva). Vse skladbe kažejo svojevrstni kompozitorni karakter, ki se mestoma odraža celo v hipermoderni obliki in so vsled tega velikemu številu glasbene puklike še malo dostopne. Uvodoma je konservatorist Krek objasn timer skladateljeva dela. Večer je bil intimnega značaja in je privabil število njegovih učencev, glasbenikov, skladateljevih prijateljev in tudi nove glasbe radovedne publike.

Cerkveni koncert »Sloge«. V ponedeljek 24. februarja t.l. je priredilo narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« v Ljubljani v cerkvi Marijinega Oznanenja koncert, na katerem so sodelovali mešani pevski zbor društva, solisti Ribičeva, Marčec in Premelč, pri orglah kapelnik Neffat, orkester pa je bil grupiran s člani »Sloge«, člani orkestralnega društva Glasbene Matice in opernega orkestra. Pod taktirko dirigenta H. Svetela so bile z vso vestnostjo podane Mallinkove »Slike iz Svete dežele« za soli, mešani zbor in orkester, Daviesa »Soleum Melody« za godalni orkester in orgle ter Saše Santla »Slavnostna staroslovenska maša« za peteroglasni mešani zbor, soli, orkester in orgle. S tem koncertom je »Sloga« ponovno dokazala, da stremi za visokimi cilji in si utira pot v vrsto naših dobrih koncertnih zborov.

Koncert celjske Glasbene Matice. V proslavo desetletnice obstoja Glasbene Matice v Celju je priredila ta v nedeljo 9. marca t.l. v veliki dvorani Celjskega doma koncert, ki ga je oddala v svet tudi ljubljanska radijska postaja. Po krajšem uvodnem govoru je zapel matični dijaški moški zbor pod vodstvom C. Preglja Adamičeva »Slaviček«, Ravnikovo »Polje spi« in Tačlikovo »Oj, bosilje«. Sledile so točke: Mozartova fantazija v C-molu (klavir — Tjaša Pregljeva), Vilhelmy: »Romanca« in Schubert: »Čebele« (vijolina — M. Viher), dvojna klavirska igra Vladigerovega koncerta op. 6., prvi stavek (Plzakova in Sancinova), izredna novost pa je bilo izvajanje matičnega godalnega kvarteta (K. Sancin, V. Schramm, D. Sancin, O. Bajde): veličasten slovanski kvartet komponista A. Glazunova. Končno je odigral še godalni orkester Matice Elgarijevo »Serenado«, Nedbalovo »Valse triste« in Griegovo »Smrt«. Koncert je bil zelo dobro obiskan, pa je tudi v umetniškem oziru povsem uspel.

Koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani. V ponedeljek dne 10. marca t.l. zvečer je priredilo Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani v »Unionu« simfoničen koncert v proslavo desetletnice obstoja društva. Orkester, sestavljen iz članov Orkestralnega društva, opernega orkestra in muzike Dravske divizijske oblasti (64 čla-

nov) je z vso preciznostjo izvajal pod vodstvom dirigenta skladatelja L. M. Škerjanc a veliko Franckovo simfonijo, Škerjančev preludij in scherzo. Profesor I. Noč pa je odigral Lisztov klavirski koncert. Koncert Orkestralnega društva, ki sta ga dopolnila govora dr. Mirka Rupla in dr. Vladimirja Ravniharja, je bil edini simfonični koncert tekoče sezone.

Koncert zamorcev v Ljubljani. Dne 26. marca t. l. se je vršil v «Unionu» koncert zamorcev «The Utica Jubilee Singers». Zanimanje za koncert šesterih, prav za prav peterih črncev je bilo tolikšno, da je to najbolj občutil ob priliki svojega jubilejnega koncerta «Ljubljanski Zvon», ki na žalost in sramoto niti zdaleka ni bil toliko obiskan kot koncert zamorcev. Publika, ki je mislila, da so to črnci, ki so ji znani po gramofonskih ploščah in uživajo svetoven sloves, je bila varana. Kajti niti eden izmed nastopajočih se ne more po kvaliteti primerjati s kom od vokalnega zamorskega kvarteta slovečih «Revellers».

Koncert «Maribora» v Mariboru. Mariborsko pevsko društvo «Maribor» je priredilo 2. aprila t. l. v Götzovi dvorani koncert, na katerem je izvajalo Sattnerjevo «Soči» in Dvořakovo «Stabat Mater». Koncert, na katerem je sodeloval orkester vojaške godbe, kot solisti pa so nastopili Lovšetova, Križaj in Žitko mesto obolelega Gostiča, je pod vodstvom pevovodje Janeza Gašpariča pokazal lep uspeh in velik napredek društva, ki se ga veselimo tudi mi.

Koncert Pavle Lovšetove. Po povratku s pevske turnee po Ameriki je priredila Pavla Lovšetova, naša odlična koncertna pevka, v petek 4. aprila t. l. v Filharmonični dvorani koncert. Program koncerta je bil razčlenjen v štiri skupine: svetovna pesemska literatura, slovenska, arija iz «Kneza Igorja» (Borodin) in V. Novakove priredbe slovaških narodnih pesmi. Večer je bil poln umetniškega užitka in koncertantka, ki je odpela cel program s popolnim razumevanjem in dovršenostjo prave umetnice, je bila deležna najtoplejšega priznanja.

Cerkveni koncert na Viču in v Šiški. Viški cerkveni pevski zbor je priredil v nedeljo, 6. aprila t. l. zvečer v viški cerkvi lepo uspele cerkveni koncert in ga ponovil v nedeljo 13. aprila v šiški cerkvi. Pri koncertu sta sodelovala godba dravske divizijske oblasti in stolni ravnatelj Stanko Premrl, dirigiral pa je frančiškan o. Gotfrid Ploj.

Prvo slovensko pevsko društvo «Lira» v Kamniku je dne 12. aprila t. l. koncertiralo v dvorani Sokolskega doma v Domžalah. Na sporedu so bile skladbe Adamiča, Gotovca, Hubada, G. Ipavca, Medričkega, Mirka, dr. Kimovca, Mokranjca, Pavčiča, Prelovca in Železnika.

Koncert pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice v Ljubljani. Pred razprodano Unionsko dvorano, ker je bil v tej glasbeni sezoni redke primer, se je vršil v petek 11. aprila t. l. ob 8. uri zvečer koncert Glasbene Matice. Koncert je vodil operni ravnatelj in pevovodja zbor Mirko Polič, sodelovala sta operna pevca Vera Majdičeva (sopran) in Pavel Grba (bariton), operni orkester, pomnožen z gojenci državnega konservatorija in člani muzike Dravske divizije ter mešani zbor Glasbene Matice. Spored je obsegal slovito «Balkanofonijo» Josip Štolcer-Slavenskega in kantato «O poslednjih rečeh človeka» skladatelja Ladislava Vycpálka. Uvodoma je obe deli objasnili skladatelj Slavko Osterc. «Balkanofonija» ni bila sprejeta s posebnim navdušenjem, razumljivo, ker se nikakor ne moremo (ali nočemo!) živeti v orientalsko glasbeno karakteristiko, dočim je Vycpálkova kantata zapustila mogočen vtis. Bil je pravi umetniški užitek in Glasbena Matica je ponovno pokazala, da upravičeno uživa nedeljen sloves.

Akademija v korist francoskim poplavlencem. Na večer dneva, ko so se po vsej državi vršile zbirke in prireditve v korist poplavlencem bratskega francoskega naroda, se je vršila v ljubljanskem opernem gledališču v ponedeljek 14. aprila t. l. glasbena akademija. Nastopili so naši odlični umetniki solisti Lovšetova in Betetto, vijo-linistka Jera j-Hribarjeva, njen oče prof. K. Jera j (klavir), Dulkan Dubravka, članica opernega orkestra (harfa). Poleg teh so sodelovali moški zbor «Grafike», pevsko društvo «Ljubljana» in «Ljubljanski Zvon»

ter orkester, sestavljen iz samih mladih gojencev državnega konservatorija pod vodstvom opernega ravnatelja in dirigenta Mirka Poliča. Akademija je bila pičlo obiskana, da si je šlo za plemenit namen.

«Slavčevi» koncerti. V proslavo 45letnice svojega obstoja je priredilo pevsko deruštvo «Slavec» v Ljubljani v soboto 5. aprila t. l. v telovadnici meščanske šole v Tržiču koncert. Mešani zbor, kakor tudi moški zbor, sta pod vodstvom svojega novega pevovodje Mirka Premelč a izvedla obširen program izredno lepo. — V nedeljo pa je društvo priredilo koncert v zdravilišču na Golniku. Obširna dvorana je bila polna poslušalcev in njih hvaležnost je stopnjevala od točke do točke. S pomočjo mikrofona in radijskega aparata je bilo omogočeno tudi težko bolnim poslušati koncert v njihovih sobah.

Šubljav koncert v Ljubljani. Nekdanji solist ljubljanske opere Tone Šubelj, ki si je s svojimi pevske nastopi po Ameriki pridobil velik sloves, se nam je 25. aprila t. l. zopet enkrat javno pokazal in to s koncertom, ki ga je priredil v Filharmonični dvorani. Zapel nam je originalne indijske pesmi s pojasnjevalnimi gestami, kar je bilo za nas nekaj povsem novega. Na klavirju ga je spremljala Marica Vogel n i k o v a s prirojeno žensko diskretno igro. V času, odkar ga nismo slišali, si je pridobil Šubelj lepo pevsko tehniko in si je tudi zenačil glas. Skratka — pokazal nam je in uveril nas je, da nas je v zunanjem svetu prav odlično reprezentiral.

Koncert Matičarjev na Golniku. V državnem zdravilišču za tuberkulozne na Golniku je priredil v soboto zvečer 26. aprila t. l. Matični kvartet (Skalar, Pelan, Završan, Završan ml.) koncert umetnih in narodnih slovenskih pesmi. Uprava zdravilišča je povabila priljubljeni kvartet na vsakomesečno koncertiranje.

Koncert zbora Obrtnega društva v Novem mestu.* V našem mestu so koncerti bolj redka prikazen, zato bi človek mislil, da se bo glasbo ljubeče občinstvo kar trlo, kadar se ponudi prilika poslušati ta ali oni zbor. Vendar temu ni tako in prav zbor Obrtnega društva je moral to resnico okusiti. Kajti svoj spored je odpel pred domala prazno dvorano. — Pesmi, ki jih je zbor izvajal, so starejšega datuma in podpovprečne. Saj nov zbor res ne more poseči takoj po boljšem blagu, zlasti ne novejšem, ki v pretežni večini zahteva izvežbanega zbora, vendarle bi se bilo moglo najti primernejših in učinknejših skladb, ki bi se hvaležneje zapele. Priporočati bi bilo pevovodji, da skrbno in z okusom izbira program, imajoč pred očmi moči svojega zbora, pa tudi umetnostno moč skladb, ki so lahko preproste, pa zato nič manj umetniški dovršene. — Zbor je nov, šteje 50 grl in je glasovno primerno razdeljen. Izgovarja dobro in pozna se mu vaja. Skrbno gleda pevovodjo in mu sledi. Vendar posamezni glasovi niso zlit, kar enotnost zelo kvari. O dovršeni dinamiki, ki je poleg izreke najvažnejša naloga slehernega zbora in tudi zelo izrazno sredstvo, ne more biti še govora. V tem pravcu bo treba še dosti vaje, potrpljenja in šolanja glasov. Priporočati bi bilo tudi, da se basi krotijo v višini; kajti razlika je zelo ostra med nižino in višino. Ženski zbor se je takoj od začetka razglasil in je bila de-tonacija čimdalje mučnejša. Dokaz, da pevke niso prav nič poslušale druga druge, temveč je vsaka prepevala svojo partijo, četudi morda četrt tona prenizko. Intonačno najbolj zadovoljiv je bil moški zbor, ki pa je, žal, zapel le par zelo preprostih narodnih pesmic in ni bilo mogoče na podlagi odpetega programa premeriti njegovih zmožnosti. — Ugotoviti je treba s poudarkom, da je vsem pesmim manjkalo srca in duše. Bile so primerno obrušene in polikane lupine brez sladkega jedra. Poslušalec se niso prijele in zboru se nikakor ni posrečilo vseh sre zvezati v eno celoto lepote in dobrote. Ostali smo mrzli in med našim čuvstvom in hotenjem zbora je bil prepad. Dokler zbor poslušalstva z neodoljivo silo ne potegne za seboj, je njegov trud zaman. To se pa zboru ne bo lahko posrečilo, dokler samemu manjka vsebine in čustva. Pevovodja se zdi, da ima premalo doživljanja in moči, s katero bi dvignil zbor in ga vodil po najskrivnostnejših kamrih človeškega čustvovanja in doživljanja pa tudi po razigranih, solčnih

* Podobna poročila so nam zelo dobrodošla in želimo, da bi jih prejimali čim več. — Op. ur.

potih veselega trenutka. Tukaj je skrita božanska moč petja in glasbe sploh, da odkriva tista prečudna doživetja, ki jih nobena umetnost ne more več povedati in izraziti, a glasba jih odgrne in pokaže četudi za en sam neskončno sladek ali grenek hip. Kaj pomaga vaja, čemu ves trud: česar pevovodja sam ne doživi v sebi, kar mu ostane za vekomaj zaprto, tega ne more vlti v zbor in zbor ne v poslušalca. Te zmožnosti se pa ni mogoče naučiti. Je iskra božja v človeku, in komur tli v duši, ga žge in mu ne dá počitka. Kdor je pa nima, si je sam prižgati ne more. — Mimo zbora je zapela nekaj solospjevov *Sevnikova*. Njen glas se bo razvil v prijeten mezosopran, vendar bo še treba vaje zlasti v dihanju in uporabljanju sape. Niso nam bili vseč sunki, ki se jih bo morala pevka vsekakor odvaditi. Tudi registri niso še docela izenačeni. Glasovni nastanek je pa prijeten in pravilen. Zato ima pevka, če bo v dobrih rokah, še lep razvoj glasu pred seboj. — Sokolski orkester je dobro izvežban in lepo igra. Pa tudi njemu bi trebalo tistega, o čemur smo zgoraj govorili. Taki odlični muziki, kot jih ima orkester, bi morali globlje zaigrati v notranjost človeka. — Koncert je bil, če izznamemo godbene točke, začetni poskus, ki ga ne moremo meriti s koncertnim merilom. Delu in požrtvovalnosti čast, za bodoče ustvarjanje pa pogum! — L. P.

Koncert absolventov konservatorija. Absolventi ljubljanskega konservatorija Pavel Šivic (pianist), Janko Gregore (klarinetist) in Slavko Korošec (flavist) so kot koncertni trio priredili v ponedeljek 17. marca t. l. koncert v Zagorju ob Savi. Koncert se je vršil v dvorani Sokolskega doma pod okriljem Glasbenega društva in je rodil zaželen uspeh.

Novosti

Odpevi za litanijske lavretanske in presvete Srca. Za mešani zbor zložil p. Hugolin Sattner. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena partituri 12 dinarjev.

Narodne. Za moški, mešani in ženski zbor priredil Marko Bajuk. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Cena zvezka 14 dinarjev.

Tri slovenske maše. Za mešani zbor in orgle zložil Emerik Beran. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena partituri 36 dinarjev, glasovom 5 dinarjev.

Missa de Requie cum responsorio «Libera» in memoriam defunctae uxoris suae Gisela ad IV. voces inaequales composint Anton Grum. Op. 56. Sumptibus auctoris. Cena partituri 12 dinarjev; pri nakupu 10 izvodov in več le 10 dinarjev.

Pet postnih pesmi. Za mešani zbor in orgle zložil Anton Jobst. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena partituri 20 dinarjev.

Jurij Fleišman: Napevi iz Grlice, Zdravice in Besede. Za samospeve s spremljevanjem klavirja priredil prof. dr. Pavel Kozina. II. zvezek. Samozaložba. Cena 25 dinarjev.

Vse navedene skladbe priporočamo, oceno pa objavimo v prihodnjem zvezku.

Razno

Jubilej skladatelja Ignacija Hladnika. V prijazni dolenjski metropoli, v Novem mestu, je slavil 24. aprila t. l. petdesetletnico svojega plodovitega glasbenega delovanja kapiteljski organist in skladatelj Ignacij Hladnik. Rodil se je slavljencec 25. septembra 1855. leta v Križah pri Trziču in je že v svoji zgodnji mladosti kazal vse znake posebnega nagnjenja in veselja do glasbe. Kot osemletni deček se je začel učiti igre na gosli pri takratnem tržiškem učitelju J. Debeljaku. S svojim dvanaštim letom pa je vstopil v Ljubljani v orglarsko šolo, ki jo je po dveh letih dovršil in tako s štiriindvajsetim letom nastopil svojo prvo organistovsko službo pri Sv. Jakobu ob Savi, kjer pa je služboval le pol-drugo leto. Zatem je služil polnih osem let v Stari Loki, od leta 1889, dalje pa ves čas kot kapiteljski organist v Novem mestu. Njegovo glasbeno udejstvovanje in delovanje pa ni omejeno zgolj na cerkev, temveč tudi izven nje. Od l. 1905, dalje poučuje Hladnik petje na novomeški gimnaziji, že od l. 1900. dalje pa je obenem vodja novomeške Glasbene Maticе. Skoro dvajset let je bil pevovodja Dolenjskega pevskega društva, več let pa je tudi poučeval petje na kmetijski šoli na Grmu. Hladnik pa ne slovi le kot izborni orga-

nist — pravi virtuoz zlasti v pedalni igri —, temveč je znan slovenski javnosti tudi kot zelo plodovit skladatelj, predvsem na polju cecilijanske glasbe. Dasi samouk v glasbenih vedah je priobčeval svoje zelo uspele in posrečene skladbe v «Cerkvenem Glasbeniku», «Glasbeni Zori», «Novih Akor-

dih» in «Bogoljubu». V lastni založbi je izdal devet latinskih maš, evharistične, postne, božične in velikonočne pesmi, več antifon in Marijinih pesmi in orgelskih skladb. Med njegovimi posvetnimi skladbami so znani trije dvospevi s klavirjem, mešana zbor «Blejskemu jezeru» in «Triglav», priobčena v «Glasbeni Zori» in leta 1915. izdana zbirka «Vojne pesmi» na besedila Frana Neubauerja. Strokovna kritika mu je pripoznala, da je kontrapunktist prve vrste, v «Cerkvenem Glasbeniku» iz leta 1914. pa čitamo sledečo pomembno oceno, tihočo se njegovih del: «Da je Hladnik gospodar naših korov tam, kjer se mora takoj kaj imeti, verjamem, da je on za nove zборе najlažja hrana, verjamem, da se Hladnik našemu ljudstvu takoj, ko prvič sliši katero njegovih pesmi, dopade, verjamem, da tiči v Hladniku velik talent. On čuti z ljudstvom, pozna srce in dušo...» — K njegovemu jubileju se pridružujemo s čestitkami tudi mi z željo «naj živi še dolgo vrsto let in napiše še marsikatero lepo pesem Slovencem častitljivi kapiteljski organist — priljubljeni naš Nace!» — V. P.

Časopisje in «Zvonov» jubilej. Ob priliki 25letnice obstoja pevskega društva «Ljubljanski Zvon» so prinesli ljubljanski dnevnik daljša slavlila, deloma s slikami zbora in pevovodje Prelovca. Posebne članke so priobčili «Jutarnji List» in «Novosti» ter revija «Kulisa» (vsi zagrebški), beograjski dnevnik «Vreme» in «Domači Prijatelj». «Jutarnji List» je še posebej priobčil obsežno oceno lanskega letnika «Zborov», enako so ljubljanski dnevnik priobčili daljša poročila o jubilejni številki «Zborov». Še enkrat vsem najtoplejša zahvala za njihovo moralno podporo ob priliki jubileja!

Glasbene prireditve v Kočevju. Kočevsko mesto kaže v zadnjem času zanimanje za glasbeno umetnost, kar je vsega upoštevanja in priznanja vredno, še posebej z ozira, da se vzbudi glasbeni interes tudi v drugih naših provincialnih mestih. V nedeljo 16. februarja t. l. sta priredila v dvorani hotela «Trst» pod okriljem tamošnje krajevne organizacije «Orjem» koncert skladatelj Mario Kogoj in operni pevec Angelo Jarc. Koncert je občinstvu, med katerim so bili zelo številno zastopani kočevski Nemci, jako ugajal in sta bila oba izvajalca deležna toplih ovacij. — V nedeljo 27. aprila t. l. pa se je vršil v kočevski župni cerkvi sijajno uspele cerkveni koncert pod vodstvom organista in pevovodje N. Loboda. Namen koncerta je bil, pokazati publiko vso veličino orgel, ki slove kot ene najlepših in največjih v državi. Na izrecno povabilo je sodeloval orgelski mojster ravnatelj ljubljanskega stolnega kora St. Premrl. Solotočke je odpela dr. Röthel-Nostis, damski nemški kvartet pa je odpel Schubertov 23. psalm. Koncert je imel uspeh.

Propagandni koncerti pevskega zbora «Glasbene Maticе» v Ljubljani. Da seznanijo Glasbena Matica izvenljubljansko publiko z deli naših skladateljev, s katerimi je žela sijajne uspehe na svoji turneji po Franciji in Švici, je priredila vrsto propagandnih koncertov. Tako so se vršili ti koncerti: 8. marca t. l. v Mariboru, 9. marca v Ljutomeru in Ptujtu ter

16. marca na Jesenicah. Vseposodi, kjer je Matica gostovala, je bila deležna izredno toplega priznanja in prisrčnega sprejema. So pa vsi ti njeni propagandni koncerti imeli namen, poživeti zanimanje in veselje do pevske kulture med Slovenci, za kar moramo biti družtu v interesu gojitve slovenskega petja upravičeno hvaležni.

Neimenovan ljubitelj petja nam piše: «Iz srca rad podarim 500 dinarjev skladatelju, ki bi komponiral naslednjo staro, na mojo mladost spominjajočo pesem v ljudskem, preprostem in pevnem slogu. Razsojo o podelitvi nagrade prepustim uredništvu »Zborov«. Skladbe naj se pošljejo z drugo roko pisane, brez navedbe imena skladatelja, pod katero koli šifro, s priloženim zavitkom, v katerem naj bo pravo ime in naslov skladatelja.» — Čakamo na skladbe! — Uredništvo »Zborov«.

Gomilšak:

Le enkrat še, le enkrat še
Bi stopil rad na gore,
Ki žarno se spreminjajo
V bliščobi zlate zore.

Le enkrat še pogledal rad
Bi iznad gor v dolino.
Ki zvati jo pred svetom vsem
Smem drago domovino.

Le enkrat še tam videl rad
Bi hišico na trati,
Kjer mi v radosti tekli so
Mladosti dnevi zlati.

Le enkrat še poljubil rad
Bi te, gomila sveta,
Ki mi zagrebela v grobu noč
Si mater in očeta.

Tako srce čez gore tja
Vzdihuje mi in sili;
Kdaj vidim spet domači svet,
Kdaj vidim dom premili?

Odbor glasbenikov za zaščito avtorskih pravic. Kakor smo že v prejšnjih številkah »Zborov« omenili, se je ustanovil v Zagrebu odbor glasbenikov za zaščito njih avtorskih pravic. V ta odbor je bil imenovan za slovenske glasbenike poleg profesorja in skladatelja L. M. Škerjanca in E. Adamiča tudi pevovodja »Ljubljanskega Zvona« in urednik »Zborov« Zorko Prelovec.

Dva glasbena jubileja v Zagrebu. Zagrebški glasbeni svet je v zadnjih dveh mesecih slavil dva glasbena jubileja in to: desetletnico dirigentstva Rudolfa Matza, pevovodje pevskega zbora intelektualaca v Zagrebu, in petdesetletnico glasbenega delovanja popularnega muzika in dirigenta ter bivšega večletnega direktorja zagrebške opere Nikola Fallerja. Ob priliki jubilejev so jim dnevniki posvetili daljše članke. Obema jubilantom pošiljajo tem potom tudi »Zbori« k njihovem zaslužnemu delu najsrčneje čestitke!

Naš mojster Betetto v Münchenu. Pred dobrim poldrugim mesecem je nastopil v monakovski operi naš mojster pevec Betetto z velikim uspehom in posledica je bila, da mu je ravnateljstvo ponudilo angažma. Tako je verjetno, da nas v bodoči sezoni zapusti, a upajmo, da ne za vedno.

Odlični gostje v naši operi. 12. marca t.l. je gostovala v »Glumačih« gospa Staller-Stotterjeva, ki nam je znana še iz gostovanj v »Faustu« in »Madame Butterfly«. — V torek 18. marca je gostoval v »Glumačih« tenorist in režiser bratislavskega gledališča, zrel umetnik in pevec visokih pevskih kvalit, R. Hübner. — V nedeljo 6. aprila sta nastopala v opereti »Grofica Marica« člana zagrebške opere, naša rojaka Marica Lubejeva in Bratuž Lubejeva, ki je rodno Slovenka iz Gorice, se je na mariborskem odru razvila v simpatično operetno subreto. Nekaj časa je bila angažirana v Beogradu, nato pa je bila poklicana na zagrebško gledališče. Bratuža poznamo že iz časa, ko je prišel iz Trsta nekaj časa pel pri naši operi v manjših partijah in se je razvil v Mariboru. Igra in petje obeh sta bila povsem zadovoljiva. — Ob velikonočnih praznikih pa smo imeli

priliko poslušati Zlato Gungjenac-Gavella, odlično operno pevko in članico beograjske opere. Na velikonočno nedeljo je gostovala v »Boheme«, na velikonočni ponedeljek pa v »Madame Butterfly«.

Naš rojak gostuje v Zagrebu. Slovenski tenorist, Ljubljčan, Peter Burja, bivši učenec dr. Kozinove šole, ki deluje že dlje časa na češkoslovaških opernih odrih, je gostoval za Veliko noč v zagrebškem Narodnem kazalištu, in sicer v partiji Calafa v Puccinijevi operi »Turandot« in kot Pinkerton v Puccinijevi »Madame Butterfly«.

Šubljev nastop v Berlinu. Naš rojak Anton Šubelj je pred kratkim priredil v Berlinu koncert zamorskih in indijanskih pesmi. Berlinska kritika se izraža o njem zelo pohvalno, zlasti hvali prednašanje pesmi.

Fjodor Šaljapin v Zagrebu. 15. aprila t.l. je v dvorani Zagrebačkog Zbora v Zagrebu priredil koncert ruski basist Fjodor Šaljapin, pevec svetovnega slovesa. Koncert je bil sijajno obiskan in spada med najbolj uspele v sezoni, ko Zagreb že nekaj časa ne kaže posebnega zanimanja za glasbene prireditve. Pred prihodom v Zagreb, je Šaljapin imel tudi koncert v Beogradu, ki pa vsled visoke vstopnine ni bil tako dobro obiskan kot zagrebški.

Uprizoritev Bravničarjeve opere. Tekom maja t.l. bodo uprizorili v ljubljanski operi glasbeno farso po Cankarjevi drami »Poluhušanje v dolini šentflorjanski«, ki jo je uglasbil skladatelj Matija Bravničar. Že danes vlada upravičeno zanimanje za to novo slovensko opero, še posebej zato, ker je Bravničar modernist in je svojčas pripadal Kogojevi struji, pa je kesneje ubral samosvojo smer.

Kompozicijska nagrada, ki jo je jeseni leta 1929, razpisala Filharmonična družba za najboljšo vloženo orkestralno skladbo, je bila na podlagi soglasne ocene juryje podeljena skladbi »Preludio, Aria e Finale« skladatelja L. M. Škerjanca. Razsodišče sta tvorila rektor zagrebške muzične akademije g. F. Lhotka in prof. dr. Božidar Širola. Od ostalih vloženih skladb je bila pohvaljena in izven natečaja nagrajena tudi »Suita« za orkester skladatelja S. Osterca. — Za prihodnjo sezijo bo Filharmonična družba razpisala novo nagrado za kantato za večjo zasedbo (zbor in orkester) ter opozarjamo že danes skladatelje na ta razpis.

Operete na podeželskih odrih. Naši podeželski odri kažejo zadnje čase posebno zanimanje za opereto. V prejšnjih številkah smo že omenili uprizoritev »Grofice Marice« na odru v Kranju, pred kratkim pa je zelo obsežno uprizorilo isto opereto Sokolsko društvo v Ljutomeru. Pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem pri Litiji je uprizorilo opereto »Mežnarjeva Lizika« po priredbi Jake Špicerja tudi s prav dobrim uspehom.

Pevski zbor zagrebških Slovencev. Pod okriljem »Narodne knjižnice in čitalnice« v Zagrebu je bil osnovan v marcu t.l. pevski zbor zagrebških Slovencev, ki se utegne po prvih vtisih in poizkusih razviti v danih razmerah do prvovrstnega zbora. Našim rojakom v Zagrebu to prav iz srca želimo, saj je baš pesem v drugem kraju faktor, ki najtesneje spaja rojake v medsebojni krog.

Opera »Kraljevič Marko«. Poljski skladatelj Rogowski, ki živi že nekaj časa v Dubrovniku, je po libretu Kutuzova pred kratkim dokončal novo opero pod naslovom »Kraljevič Marko«. Skladatelj je prejel že več prošenj za prepustitev novosti v izvajanje.

Naša kulturna sramota. Neštetokrat v zadnjih dveh glasbenih sezonah so naši kritiki po dnevnem časopisu in glasbenih revijah žigosali malodušnost in brezbriznost naše javnosti do glasbenih prireditev. Z gotovostjo lahko trdimo, da so bile več ali manj skoro vse glasbene prireditve, če že ne deficitne, pa vsaj z malenkostnim, truda nevrednim prebitkom. Ugibanj je bilo vsestranski dovolj, ali vsi predhodki in ugibanja niso temeljili na opravičljivi bazi, pa tudi obveljali niso. Zdi se mi in uverjen sem, da naša kulturna javnost, izvzemši častnih izjem, vse premalo ceni trud in prizadevanje naših umetnikov in zborov, da se predvsem ogreva za vso tujo, čeprav včasih manj vredno in dražje servirano umetnost, kot pa da bi podprla domačo in s tem predvsem naše glasbene delavce in kroge. Smo pač še vedno »hlapci« (po Cankarju), le s to spremembo, da je naše hlapčevstvo in klečeplastvo prenešeno iz narodnostnega polja na kulturno. Primerjajmo le rekorden obisk rokoborbe v Unionški dvorani in obisk koncerta (!) črncev v primeri s sliko

hvaležne (!) oddolžitve napram pevskega društvu »Ljubljanski Zvon« ob priliki njegovega jubilejnega koncerta. Ni li sramotno dejstvo to, ni li še bolj sramotno, da so posamezna društva, uvidevajoč in razumevajoč nezanimanje naše javnosti, priobčila pozive za obvezno udeležbo članstva na koncertih kot indirektni apel in opomin na ostali del javnosti. Ne pomnimo tega iz prejšnjih let. Stara resnica je, da so posamezna društva dobrodošla za razne »štafaže« — hvaležnost pa je zopet zadevščina zase in stran z njo. Kakor že rečeno, vse premalo znamo ceniti trud in prizadevanje domačih moči, podcenjujemo našo narodovo lastnino in umotvoro in to vse v naši morda deloma prirojeni mlačnosti in priborjenem hlapčevskem duhu. Čemu naj se potem trudijo naši mladi umetniki, skladatelji, pevovodje in izvajalci vobče, če niso deležni niti primitivne hvaležnosti naše javnosti. Zavedajmo se, da narod, ki ne zna čislati svojih narodovih del in ustvarjajočih moči, ni vreden, da živi in naj pogine s svojo kulturo vred! No in ali ni sramotno za Ljubljano, da morajo resna koncertna društva po hišah prodajati vstopnice, če hočejo, da krijejo stroške svojih prireditev? Trpek očitek in grenko je jedro teh drobnih vrstic, izzveni kot kruta obtožba na onih del naše javnosti, ki se kaj rada »baha« z visokim kulturnim razumevanjem, prirojeno inteligenco in finim čutom, pa naj zaleže kot dobrohoten memento v naše kulturno prerojenje! — V. P.

Cosima Wagner. V Bayruthu v Nemčiji je umrla v 95. letu starosti soproga pokojnega najodličnejšega nemškega opernega skladatelja Riharda Wagnerja. Pokojna je bila hčerka skladatelja Liszta in se je z dvajsetim letom poročila s kapelnikom Hans von Bülowom, katerega je pa, čim se je v Švici spoznala z Wagnerjem, zapustila in se leta 1870. poročila z Wagnerjem. Bila je inteligentna in podvzeta ženska, o kateri je trdil z zanosom Nietzsche, da je edina ženska velikega stila, kar jih je poznal; Wagner sam pa je izjavil, da bi brez nje nikdar ne bil dovršil »Parsifala«. Splošno znana je postala s tem, da je po njegovi smrti sama organizirala in vodila bayruthske slavnostne igre. Njeno truplo so vpepelili v koburškem krematoriju in so se pričele žalne svečanosti z igranjem »Tannhäuserjev«, zaključile pa z igranjem »Čara Velikega petka« iz »Parsifala«.

Prvi Wagnerjev spomenik v češkoslovaški. Pred kratkim so v Aussigu na šolskem trgu odkrili spomenik Rihardu Wagnerju. Je to prvi Wagnerjev spomenik v češkoslovaški.

Toscanini častni doktor univerze. Georgetownova univerza v Washingtonu, ena najstarejših kulturnih institucij Združenih držav, je podelila slavnemu dirigentu Arturju Toscaniniju častni doktorat glasbe.

Zakon o zaščiti avtorskih pravic. Uradni list od dne 25. januarja t. l. prinaša »Zakon o zaščiti avtorskih pravic«. Opozarjamo na ta zakon naše pevske zbornice in društva, da se seznanijo z njim v izogib eventualnim neprijetnostim.

Zvočni film in godbeniki. S 1. marcem t. l. je vpeljala ljubljansko kinopodjetje »Kino Matica« zvočne filme, ki so v zadnjem času zavzeli nenavaden obseg in skoro izpodrinili nemi film. Zanimanje za tovrstne filme, še posebej z ozirom na pevske in druge glasbene točke, je bilo tolikšno, da še danes vse mlado prepeva šlager »Sonny boy« iz prvega filma »Pojoči norec«. Znak, da smo Ljubljanci hitro sprejemljivi za vsako tujo novotarijo in da bolj čislamo (!) tuje manj vredne šlagerje kot pa lepo domačo pesem. Spočetka so nastajali dvomi, če se bo govoreči ali zvočni film obdržal, ne toliko pri nas, kot pa v zunanjem svetu, a vse kaže na to, da se bo. Z njim v zvezo pa prihaja važno načelno vprašanje, kako rešiti mizerijo in brezposelnost številnih glasbenikov, ki so bili nameščeni v raznih kinopodjetjih, pa je s pojočim filmom njih potreba in raba odpadla. O tem važnem vprašanju piše srbski časopis »Pravda« z dne 23. aprila t. l. pod naslovom »Něšto o modernem muzičkom vaspitanju« s podpisom Vere Jamnik.

Filharmonična družba v Ljubljani razpisuje nagrado 15.000 Din za najboljšo skladbo, ki je napisana za veliki orkester in zbor eventualno še soliste (suited, kantata itd.). Skladbo je treba vložiti do 1. maja 1931. pri Filharmonični družbi v Ljubljani. Pogoji so sledeči: Pravico do udeležbe pri tekmovanju imajo vsi komponisti jugoslovanske narod-

nosti, živeči tudi izven meja naše kraljevine. Skladba mora trajati brez presledka najmanj 30 minut in mora biti še neizvajana. Tekst naj bo originalno jugoslovanski in literarne vrednosti. Skladba mora biti s črnilom čitljivo pisana, tekst v latinici, na ovoju skladbe naznačeno geslo, v zaprti kuverti pa priloženo avtorjevo ime.

Originalni orkestri. Moda orkestrov brez dirigenta izvira iz Rusije in se bo kmalu, kakor kaže, vpeljala tudi v Združene države. V New Yorku je bil pred kratkim ustanovljen »simfonični ensambl«, ki mu pripadajo le ženske moči in katerih koncerti se vrše brez dirigenta. Uspeh prvih dveh takih javnih koncertov je bil, sodeč po časopisnih vesteh, naravnost presenetljiv. — Povsem drugega značaja in svojim posebnim namenom služeč pa je orkester, ki ga je ustanovil in ga financira milijonar Edward T. Stottesburg. Orkester sestoji iz 50 glasbenikov, ki so se morali obvezati, da bodo vedno prirejali koncerte po kaznilnicah v razvedrilo kaznencem. Vprav ameriški je spored takega koncerta. Vsebuje komade, ki izražajo življenje kaznencev.

Naši grobovi. V Idriji je nenadoma preminula 29. marca t. l. ga. Minka Kosmačeva roj. Prelovčeva, sestra našega skladatelja in urednika »Zborov« Zorka Prelovca. — V Ljubljani pa je umrl začetkom aprila profesor trgovske šole, primorski rojak Ivan Gruden v najlepši dobi življenja kot žrtev zavrata jetike. Pokojni je več let poučeval in vodil na državni trgovski šoli pevski pouk s posebno vnemo. — Bodi jima ohranjen časten spomin!

Iz uredništva in upravnistva

Ker se je prvi zvezek (slavnostna številka ob 25letnici Ljubljanskega Zvona) precej zakesnil, je naravno tudi ista usoda zadela drugi zvezek, ki ga danes pošiljamo svojim naročnikom. Objavljamo harmonizacijo narodne »Teče mi vodica« O. Deva, priredbo narodne »Čerigo moja, čerigice« V. Mirka (obe za moški zbor), dalje mešani zbor »Sunce« I. Ocvirka, cerkveno »Večerni zvon« A. Mihečiča za sopran, gosli (zbor) in orgle, ter mešani zbor B. Arniča »Kiš«. Vsakemu letošnjemu zvezku dodamo še prilogo z enim ali dvema solospevoma za glas in klavir. V tem zvezku priobčujemo solospev »Prišla je jesenska noč«, skladbo iz mladih let našega urednika Z. Prelovca. Drugič pa bomo naročnike prijetno iznenadili s priredbo narodne »Potrkani ples« (mešani zbor) po mojstru Hubadu, ki je hvala bogu ozdravel in dela ves mladeniški za naše petje dalje. In še marsikaj pride na vrsto. Podrobno poročilo o operi in ocena novih skladb v 3. zvezku. Prosimo le, da »Zborom« ostanejo vsi naročniki zvesti, da poravnajo čim prej naročnino in da pridobijo listu novih naročnikov.

Vse skladatelje prosimo, da nam pošljejo svoje nove skladbe za zbor in solospeve za glas s klavirjem. Obžalujemo, da je »Nova muzika« zaradi premajhnega zanimanja prenehala izhajati, veselimo se pa, da se je osamosvojil »Pevce« in nadaljuje s svojim koristnim delom. Priporočamo ga!

Nadaljevanje dr. J. Mantuanijevega članka »O slovenski operi« v prihodnji številki.

F. R. v C. Vsako društvo J. P. S. mora po sklepu zadnje skupščine naročiti »Muzički Glasnik« pevskega društva Stanković v Beogradu. Savezne vesti so v zadnji številki tiskane v latinici.

L. P. v Lj. Opozorili ste nas pismeno na to, da se v polemiki odbora Glasbene Matice s kritikom dr. St. Vurnikom naziva slednji z naslovom sotrudnik »Zborov« in da utegne ta nekoliko tendenčna notica listu škodovati. Povemo Vam odkritosrčno, da ne ljubimo sporov z nikomur, da smo v prijateljskih odnosih z vsemi našimi glasbenimi krogi, zlasti z Glasbeno Matico in mislimo, da to tituliranje ni imelo namena škodovati »Zborom«. Prav tako pa povemo, da smo iz srca hvaležni dr. St. Vurniku za njegovo blagohotno sodelovanje v »Zborih«.

Skladbe iz »Zborov« in založbe Ljubljanskega Zvona naročajo vselej pravočasno po dopisnici na naslov uprave »Zborov« ali pa naravnost na naslov pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Urednikov zaključek dne 1. maja 1930.

TEČE MI VODICA.*)

Prekmurska narodna.

Harmoniziral Oskar Dev,
(Maribor.)

Mirno.

Tenor I. in II.

Moški
zbor.

1. Te - če mi, te - če vo - di - ca, kroz toga
2. Jo - či se, jo - či, saj se še boš, ker je tvoj

1. Te - če mi, te - če vo - dica kroz to - ga
2. Jo - či se, jo - či, saj se še boš, ker je tvoj

1. Te - - - če vo - - - dica kroz to - ga
2. Jo - - - či, saj se še boš, ker je tvoj

cresc. accell. a tempo

mo - sta zi - da - no - ga, kjer se je lju - bica zmi - va - la, mi - lo se
lju - bica sol - datom od - šel, sto - tega kra - ja na dru - gi kraj, ne bo ga

mo - sta zi - da - no - ga, kjer se je lju - bica zmi - va - la, mi - lo se
lju - bica sol - datom od - šel, sto - tega kra - ja na dru - gi kraj, ne bo ga

mo - sta zi - da - no - ga, kjer se je lju - bica zmi - va - la, mi - lo se
lju - bica sol - datom od - šel, sto - tega kra - ja na dru - gi kraj, ne bo ga

Dostavek.

I. jo - ka - la. - la. Te - če mi, te - če mi vo - di - ca.
več na - zaj. - zaj. Te - če mi, te - če mi vo - di - ca.

II. jo - ka - la. - la. Te - če mi, te - če mi vo - di - ca.
več na - zaj. - zaj. Te - če mi, te - če mi vo - di - ca.

* Za mešan zbor je to narodno priredil dr. F. Rimovec („Pevec“).

ČERGO MOJA, ČERGICE.

Narodna.

Priredil Vasilij Mirk,
(Maribor.)

Umereno.

Bariton
solo.

Muški
zbor.

mf

1. { Čer-go mo-ja, čer-gi-ce, od ča-da-va plat-na,
Ve-li-kaš-ki dvoro-vi, ne-po-mične ste - ne,
2. { Me-ni sla-ve ne tre-ba, ni bo-gastva ve - lja,
Na-ša tor-ba du-bo-ka iz-vo-ra je ži - va,

pp

Čer - go mo - ja, čer - gi - - ce,
Ve - li - kaš - ki dvo - ro - vi,
Me - ni sla - ve ne tre - ba,
Na - ša tor - ba du - bo - ka,

pp

mf

I.ič II.ič

ti si meni ku-či-ca srebr-na i zlat-na. kre - ne.
a ti pratiš ci-ga-na, ku-da-god se kre - ne.
mi smo crni ci-ga-ni si-ro-mašnih že - lja. sti - va.
u njojniču mi-risna bo-ga-ta je sti - va.

pp

ti si meni ku-či-ca zlat - na. kre - ne.
a ti pratiš ci-ga-na kud se kre - ne.
mi smo si-ro-ma - šnih že - lja. sti - va.
u njojniču mi-risna je sti - va.

mf *pp*

p

Gu - di, gudi, gu-da-lo, po - vrh tankih ži-ca, u - sta su mi prepuna riten.
Gudi, gudi, gu-da-lo, po vrh tankih ži - ca, u - sta pre-pu-na tananih pesmica.
Gu - di, gu-da-lo, po - vrh ži - ca, usta su mi prepuna tananih pesmica.
u - sta riten.

SUNCE.

Ivan Ocvirk.
(Singj)

Moderato

Andantino

Mješoviti
zbor

f Što nas ostavljaš? *mf* Be-dna de-cate
Be-dna de-cate vo - - le.

rall.
vo - - le. I mole le-po su-naš-ce!
I mole le-po su-naš-ce, su-naš-ce!

Moderato

Andantino

f Vrt nam svenu-o. *mf* Ila-ste po-begle
Ila-ste po-begle da - - vno.

rall.
da - - vno. I tavno bi-va ob-zor-je.
I tavno bi-va ob-zor-je, ob-zor-je.

Moderato

Andantino

p Mi-ri le-de-ni, za-dah alp-skoga sne - - ga.
za-dah alp-skoga

mf *rall.*
 I s brega ma-gla si - la-zi, si - la-zi.
 sne - - ga. I s brega ma-gla si - la-zi.

Moderato *Andantino* *mf*
 Me-sec ce-lu-je hladnim ce - lovim
 hladnim ce - lovim no - - ci.

rall.
 no - - ci. Sa - moći na - šoj lek je bol.
 Sa - moći na - šoj lek je bol, lek je bol.

Moderato *Andantino* *mf*
 Sun - ce, hoćeš li o - pet vra - tiť se na - - ma?
 o - pet vra - tiť se

f
 I tama biť će ka - o ti, ka - o ti, i tama
 na - - ma? I tama biť će ka - o ti,

ff *riten.*
 biť će ka - o ti, le - pa, le - - pa.

Prijatelju Francu Jeriču, ravnatelju Ljudske posojilnice v Celju.

VEČERNI ZVON.

Alojzij Mihelčič.
(Celje)

Mirno

Sopran *mp*

1. Ve - čer - ni zvon, o mili zvon! Ko zarja z modre nam vi-
 2. Ve - čer - ni zvon, o mili zvon! Tvoj glas poslušam iz da-
 3. Moj duh poza - bi teh dolin, na kraj nebeške misli

Gosti

Orgle *mp*

mf

ša - ve zvezdá naznanja milijon, naznanja sti zemljanom A - ve.
 lja - ve, te - les - nih večne čutim spon, sr - ce to - pi se, moli A - ve.
 sla - ve, kjer bo - de zemlje solzni sin na veke klical blažen A - ve.

Živo

Sopran *f* *A - ve Mari - ja, a - ve Mari - ja, a - ve Mari - ja,*

Tenor *A - ve Mari - ja, a - ve, a - ve Ma - ri - ja,*

Orgle *f*

a - ve, a - ve, a - ve, a - ve Mari - ja, Mari - - ja! *zadržuj*

a - ve, a - ve, a - ve, a - ve Mari - ja, Mari - - ja!

**) Lahko tudi zbor.* *f* *A - ve, a - ve Mari - ja, Mari - - ja!* *zadržuj*

Orgle

KIŠ.

(Oton Župančič)

Blaž Arnič.
(Ljubljana)

Andante

Mešan
zbor

p
gla-di-ma-čico in po - je,
mf
Sta-ri kiš se-di sredi izbe svo-je, gla - - di ma - či-co in

mp
po - je. Jaz sem te spoznal po tvoji be-li dla-ci-ci. Jaz sem
mp
po - je. Jaz sem te spo - - znal, jaz

p
te spoznal po tvoji mehki ta-či-ci, ta - či - ci!
p
sem te spo - znal po tvoji be-li dlačici, po tvoji mehki ta-či-ci!

f *ff* *precitativ pp* *mf*
Tvo-ja ma-ti... dosti, dosti, dosti gre-ha in tr - plje - rja!
f *ff* *p* *pp* *mf*
gre-ha in tr -

recitativ
mf *p*
Bog nam p-ljenja nam vsem o - prosti, oprosti, oprosti! Pa so re - kli:
mf *p*
greha in tr - pljenja! Bog oprosti, oprosti, oprosti!

cresc. *kratka*

Kaj boš, si-va brada! kaj bi s ta - bo v hladnem gnezdu mlada! frk

pp

po svetu, kot je že na - va - da! Go - vo - ri - li so, —

že na - - va - - da!

p a jaz sem plakal, plakal, ju - bil ver - no

pp Go - vo - ri - li so, a jaz sem plakal, plakal,

mf *cresc. strastno, pohitevaj*

in sem čakal, čakal, in sem čakal, čakal, in sem

deciso ljubil verno in sem čakal, čakal, in sem čakal, čakal,

ff čakal, čakal, ne za - man; — in po -

ff in sem čakal, ne zaman. — ka - ko si upadla, ble - da,

morendo *mp* *p* *rit.*

gled sol - zar, ske - san... Use je pravi use je jasno, kakor v solncu dober dan.

mf
Bas solo
 Lie zvoní-te, le zvoní-te z vsemi
p
Sopran
I. alt
II. alt
Tenor
I. bas
II. bas
p
tink *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton*

morendo
sf
 Žen-ko mo-jo pokopljí - te, saj imam še sín-ka! Lie zvo-
cresc.
tink *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton*

scemando smorzando
 ní - te, saj imam še sín-ka, sín-ka, sín-ka!
decresc.
tink *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton* *tink* *ka* *ton*

recitativ rit.
pp
 Ueš - li, kaj si še pe-ta-ti na skrívaj so, sínček moj? Br, be-da-ki,
pp

da jaz nisem o-če tvoj. Po-tlej, da u-mr-l si, mi de-

Po-tlej, da u-mr-l

ja-li so, *recitativ* *sf* *počasi* kr-sto, blažno, blažno,

si, mi de-ja-li so, *sf* ha, ha, ha, ha,

bla-zno, ha, ha, ha, ha, kr-sto-le premisli *dim.* prazno po-ko-pa-li so.

Jaz pa od po-greha sem prišel, *rit.* *p* in ti na pragu mojem si se-del.

Jaz sem te spoznal po tvo-ji be-li dlači-ci, jaz sem te spoznal po

Jaz sem te spo - - znal, jaz sem te

tvo-ji mehki ta-či-ci, *p* ta - či - ci!

spo - znal po tvoji be-li dlači-ci, po tvoji mehki tači - ci!

Priloga „Zborom“
1930, št. 2.

PRIŠLA JE JESENSKA NOČ...

(Aleksandrov - Murn.)

Zorko Prelovec (1911)
(Ljubljana)

Počasi, tekstu primerno.

Glas

Klavir

mf *Prišla je je-*

ritard. a tempo

molto rit. a tempo

molto rit. a tempo

senska noč, proč je mo - je spa - rje; misli uró obu - pajoč,

f molto rit.

molto rit. f a tempo p počasneje pp

kdo se zme - ni za - rje?

Mirno Počasi Jako široko

Prišla je jesenska noč, proč je mo - je spa - rje. Jaz sem topol samu-

Ped. Ped.

mirno in čedalje bolj počasi

joč, ki ne se - je in ne ža - rje.

Ped.

rit. molto f a tempo p

f Počasi

Prišla je je-senska noč, proč je mo - je spa - rje;

f

sf mirneje in počasneje molto ritard.

jaz sem topol samu-joč, ki ne se - je in ne ža - rje.

sf

molto ritard.

a tempo p pp

Ped.

Domače
podjetje

*

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI

Domače
podjetje

*

Zavaruje proti ognju, tatvinam, nezgodam itd. ter na doživetje in za slučaj smrti
Podružnice po vsej kraljevini

Lepe opreme,
ugodno odplačevanje!

Najbolje
kupite **ŠIVALNI STROJ** in **KOLO**
samo **Gritzner, Adler, Kayser** za dom, obrt
in industrijo.

Švicarski pletilni stroj **Dubied.** Pisalni stroj **Urania** v treh velikostih.

Društva poseben popust! Posamezni deli za vse stroje in
kolesa, pnevmatiko edino le pri

Josip Petelinc, Ljubljana

Telefon
št. 2913

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA
Prešernova ulica št. 50
(v lastnem poslopiju)

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA
Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsa-
kovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in
valut, borzna naročila, predujmi in
krediti vsake vrste, eskompt in
inkaso menic in kuponov, na-
kazila v tu- in inozemstvu,
safe - deposits itd. itd.

LITOGRAFIJA
OFFSETTISK

ČEMAŽAR IN DRUG

LJUBLJANA, IGRISKA ULICA 6

RAZMNOŽUJE NOTE PO ZELO SOLIDNIH CENAH
TER IZDELUJE VSAKOVRSNA DRUGA LITOGRAF-
SKA DELA, KAKOR ETIKETE, LEPAKE, DELNICE ITD.

GLASBENE PRILOGE „ZBOROV“
SO NATISNJENE V LITOGRAFIJI
ČEMAŽAR IN DRUG.

„GROM“

CARINSKO-POSREDNIŠKI
IN ŠPEDICIJSKI BUREAU
LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA ŠT. 41
NASLOV ZA BRZOJAVKE: „GROM“
TELEFON INTERURB. 2454

USTANOVLJENO LETA 1895.

RUDOLF WARBINEK

TOVARNA
ZALOGA IN IZPOSOJEVALNICA
KLAVIRJEV
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA ULICA STEV. 5.
in RIMSKA CESTA STEV. 2.

Poštni čekovni račun št. 14.075.

Popravila se izvršujejo točno in ceno, tudi na obroke.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA:
KONGRESNI TRG ŠT. 4

PODRUŽNICA:
LJUTOMER

RAČUN PRI POSTNI HRANILNICI
PODRUŽNICI V LJUBLJANI, ŠT. 12.051
TELEFON ŠT. 508

DAJE KREDITE V OBRTNE SVRHE, POSPEŠUJE
USTANAVLJANJE OBRTNIH IN INDUSTRIJ-
SKIH PODJETIJ, IZVRŠUJE VSE BANCNE
TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE.

VLOGE NA KNJIŽICE IN NA TEKOCI RACUN SE
OBRESTUJEJO KAR NAJUGODNEJE, VEZANE
VLOGE PO DOGOVORU PRIMERNO VISE.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv

družba z o. z.

Centrala v LJUBLJANI Lastnik FRANJO MEDIĆ

Tovarne:
LJUBLJANA-MEDVODE
Podružnice in skladišča:
MARIBOR, NOVI SAD

Lastni domači proizvodi:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov,
emajlno-lakastih in oljnatih barv.
Kemično čiste in kemično olepšane kakor tudi
navadne prstene barve vseh vrst in barvnih
tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke
„MERAKL“ za obrt, trgovino in industrijo,
za železnice pomorstvo in zrakoplovstvo.

Cene umerjene
Točna in solidna postrežba

NAROČITE VAŠI
KLAVIRSKI MLADINI

DESET POVESTI VASILIJA MIRKA

CENA PARTITURI
15 Din
BREZ POŠTINE

ZAHTEVAJTE
CENIK NAŠIH
SKLADB

Založba muzikalij pevskega društva
„LJUBLJANSKI ZVON“